

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

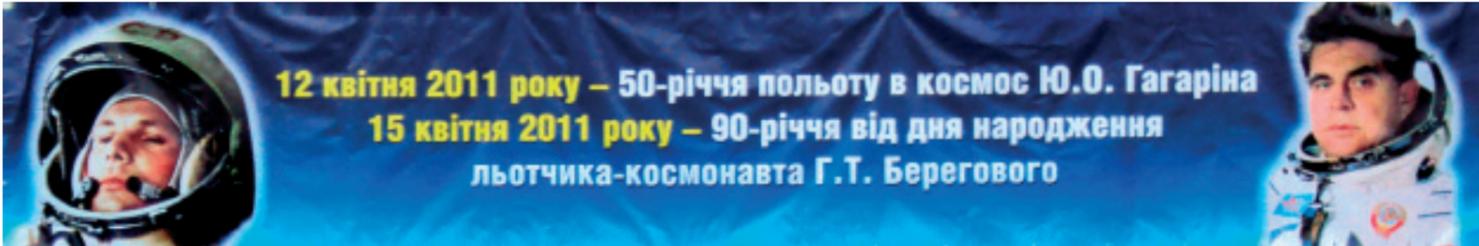
ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

21 квітня 2011 року

№15 (2949)

12 квітня 2011 року – 50-річчя польоту в космос Ю.О. Гагаріна
15 квітня 2011 року – 90-річчя від дня народження
льотчика-космонавта Г.Т. Берегового

Для НТУУ "КПІ" 12 квітня – не просто чергова дата календаря. День космонавтики для київських політехніків – особливе свято. Адже з дослідженнями Космосу пов'язані діяльність і долі багатьох працівників і випускників університету.

З навчання в КПІ розпочався шлях у науку майбутнього Головного конструктора перших ракетно-космічних систем Сергія Корольова. КПІ закінчив славнозвісний академік – розробник найкращих радянських турбореактивних двигунів і двигунів, які використовувалися в ракетно-космічній системі "Енергія-Буран", Архип Люлька. Київський політехнічний дав півку в велике життя й Льву Люльєву – ракетобудівнику, розробки якого стали основою створення сил Протиповітряної і Протиракетної оборони країни – колишніх республік СРСР. Навчатися в КПІ прийшов на початку 30-х років ХХ століття і майбутній творець ракетного озброєння, а пізніше – й орбітальної станції "Салют", ракетноносіїв та штучних супутників Землі "Протон", "Польот", "Космос -1267" академік Володимир Челомей.

Упродовж усіх років існування Київський політехнічний інститут залишається вірним традиціям, закладеним його видатними вихованцями і працівниками. І сьогодні університет займає помітне місце у процесах, пов'язаних з інтенсивним розвитком ракетно-космічної галузі. Випускники КПІ працюють на підприємствах вітчизняного аерокосмічного комплексу, розробки його науково-дослідних і конструкторських підрозділів використовуються в ракетно-космічних системах.

Тож і 50-ліття польоту Ю.Гагаріна та 90-річчя з дня народження льотчика-космонавта Георгія Берегового в НТУУ "КПІ" відзначалися урочисто. Тим більше, що до організації свята долучилося й Державне космічне агентство України. Святування розпочалося з покладення квітів до пам'ятника засновнику практичної космонавтики, головному конструкторові перших ракет-носіїв, штучних супутників Землі та пілотованих космічних кораблів, академіку Сергію Корольову. В Центрі культури і

ЮВІЛЕЙ КОСМІЧНОЇ ЕРИ

містечк університету було розгорнуто виставку експонатів відділу історії авіації і космонавтики ім. І.І.Сікорського Державного політехнічного музею при НТУУ "КПІ", присвячену цій даті.

На урочистості були запрошені ветерани космічної галузі – люди, життя і діяльність яких були безпосередньо пов'язані з розробкою, виготовленням, спорядженням і експлуатацією вітчизняної космічної техніки. Тож відеофільм про першовідкривача космічної ери людства Юрія Гагаріна і про підготовку його вікопомного польоту, який організатори продемонстрували на початку урочистостей, вони дивилися як фільм про свою молодість і, певна річ, сприймали його дуже особисто. Проте, з не меншою цікавістю дивилися ці історичні кадри й студенти та

молоді працівники НТУУ "КПІ", які лише торують власний шлях у професії.

Учасників свята привітав заступник керівника Державного космічного агентства України Сергій Засуха. У своєму виступі він розповів про значний внесок, який зробили в становлення і розвиток космічної галузі наукові організації та промислові підприємства України. Оплесками зустріли запрошені й поздоровлення від гостя свята – льотчика-космонавта, Героя Російської Федерації Юрія Онупфренка. Урочистості увінчалися концертом одного з найвідоміших у світі музичних колективів України – Національного президентського оркестру та його солістів.

Дмитро Стефанович

Фото О.Супруна

Конференція трудового колективу

Президія Конференції трудового колективу НТУУ "КПІ"

15 квітня 2011 р. у Центрі культури та мистецтв НТУУ "КПІ" відбулася чергова Конференція трудового колективу університету. Її відкрив голова профкому співробітників В.І.Молчанов, який повідомив, що з 781 обраного делегата (з яких 113 студенти) у залі на початок засідання було зареєстровано 630, у тому числі 94 студенти.

Конференція обрала робочу президію, до складу якої ввійшли ректор М.З.Згуровський, перший проректор Ю.І.Якименко, голова Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України О.М.Яцунь, голова профкому співробітників В.І.Молчанов, голова профкому студентів А.Ю.Гаврушкевич, голова Студради КПІ О.М.Десятов.

Далі на конференції головував перший проректор Ю.І.Якименко. Присутні заслухали звіти адміністрації та профспілкових комітетів про виконання Колективного договору за період з квітня 2010 року по квітень 2011 року, з якими виступили М.З.Згуровський, В.І.Молчанов і А.Ю.Гаврушкевич.

М.З.Згуровський відзначив стратегічну орієнтацію університету на забезпечення високої якості підготовки фахівців та залучення до лав КПІ талановитої молоді, забезпечення належних умов праці викладацького складу, активізацію інноваційної та проривної діяльності науковців університету. В.І.Молчанов охарактеризував складнощі нинішнього стану працівників освітньої галузі. Проте цей процес обі-

цяно нормалізувати з мінімальними негативними наслідками для співробітників КПІ. А.Ю.Гаврушкевич наголосив на неприпустимості спроб відчуження території університету та повідомив про зібрані 5 тис. підписів співробітників і 8 тис. підписів студентів під відповідними зверненнями до високопосадовців держави. Учасники конференції ухвалили постанову, якою затверджено, що Колективний договір за звітний період виконано повністю.

Наступним питанням порядку денного було затвердження нового Колективного договору – на період з квітня 2011 року по квітень 2012 року. Його проект протягом двох місяців готувала комісія представників адміністрації і профкомів. Він був опублікований у газеті "Київський політехнік" 31 березня 2011 р., після чого обговорювався на зборах трудових колективів підрозділів. Конференція розглянула і затвердила всі розділи Колективного договору.

Учасники конференції затвердили також склад комісії з трудових спорів. Після цього ректор і проректори відповіли на письмові запитання, отримані президією від делегатів.

Голова Київської міської організації профспілки працівників освіти і науки України О.М.Яцунь високо оцінив роботу адміністрації і профспілкової організації НТУУ "КПІ" з підготовки, обговорення і прийняття рішень трудовим колективом, а також коротко повідомив про роботу очолюваної ним організації із захисту прав та інтересів освітан.

Инф. "КП"

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Ювілей космічної ери

Конференція трудового колективу

2 НТУУ «КПІ» – ВУТ: співпраця триває

Стипендіат Президента України

Міжнародні конференції

Олімпіада з англійської мови

3 До Дня інтелектуальної власності

4 Творча зустріч на ФСП

Фотовиставка «Краса КПІ»

Увага, конкурс!

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР ІНФОРМУЄ

НТУУ «КПІ» – ВУТ:
нові горизонти наукової співпраці

НТУУ «КПІ» та ВУТ (Варшавський університет технологій) – університети-побратими з багаторічною історією. Вони були засновані одним указом царя Миколи II ще 1898 року. Нову якість ці історичні зв'язки отримали в 2006 році, коли у Варшаві було підписано договір про співпрацю між двома університетами. Серйозними кроками в напрямку його реалізації стали семінар 2007 року "Perspectives for cooperation in science and education partner institutions", створення Українсько-польського центру, Українсько-польський академічний форум (2009), відкриття Українсько-польського студентського футбольного турніру 2010-2012 тощо.

води»; секція №2 – «Фізика твердого тіла і новітні фізичні методи досліджень»; секція №3 – «Моделювання систем навігації та газодинамічного контролю літальних апаратів і вибухових пристроїв»; секція №4 – «Сталий розвиток. Соціально-економічний перетин: місцевий та регіональний рівні»; секція №5 – «Нанокерамічні матеріали, метали та полімерні композити»; секція №6 – «Аналогові та цифрові системи і прилади вимірювань і комунікацій»; секція №7 – «Актуальні питання машинобудування». Відповідно до проблематики секцій було сформовано пари «вчений ВУТ – вчений НТУУ «КПІ», які стануть ос-

Польська делегація під час офіційної зустрічі в НТУУ «КПІ»

7 квітня 2011 року в НТУУ «КПІ» відбувся черговий спільний захід українських і польських політехніків – Українсько-польський семінар "NTUU "KPI"-WUT. New horizons in research cooperation" («НТУУ «КПІ» – ВУТ. Нові горизонти наукової співпраці»). Учасники у ньому взяли представники Варшавської політехніки, Лодзинського технічного університету та НТУУ «КПІ».

Під час офіційної зустрічі делегації з ректором НТУУ «КПІ» М.З.Згуровським з презентацією виступив проректор С.І.Сидоренко. Голова Наукового товариства студентів і аспірантів КПІ Марина Козар ознайомила гостей з його роботою.

На пленарному засіданні було представлено декілька доповідей. Анна Кузьма, радник з питань науки і культури Посольства Республіки Польща в Україні, у своєму виступі акцентувала увагу на провідній ролі університетів у посиленні науково-технічного та економічного співробітництва Республіки Польща і України. «З маленької співпраці народжується великий проект», – такими словами вона заохочувала науковців КПІ та Варшави до участі у спільних проектах. У презентації М.З.Згуровського, К.Ф.Сфремова, О.М.Пасічного «Україна – Польща в глобальних вимірах сталого розвитку» йшлося про дослідження розвитку країн, який базується на двох головних складових – безпеці та якості життя. Була представлена порівняльна характеристика розвитку України та Польщі. Завершив пленарне засідання проректор Варшавського університету технологій Тадеуш Кулік. У своїй доповіді він розповів про багаторічний досвід співпраці ВУТ та НТУУ «КПІ» та перспективи розвитку такого співробітництва в майбутньому.

Низку науково-технічних проблем було винесено на розгляд секцій. Тематика їхніх засідань відображала основні напрями співпраці університетів: секція №1 – «Охорона навколишнього середовища; проблема «питної

новою наукових груп і розпочнуть роботу з реалізації поставлених завдань. Представники ВУТ та НТУУ «КПІ» впевнені, що важливими завданнями організації співробітництва є проект «Подвійний диплом» («Диплом двох університетів»), організація спільних аспірантур, навчання магістрантів, стажування в університетах-побратимах молодих учених.

Під час семінару було підписано угоду про співпрацю НТУУ «КПІ» з іще одним його польським учасником – Лодзинським технічним університетом. Її основні положення передбачають розширення академічних обмінів, проведення спільних наукових досліджень, конференцій та семінарів, підготовку й публікацію спільних статей та монографій.

Отже, семінар, який щойно закінчився, відкрив перед українськими і польськими політехніками нові горизонти на шляху зміцнення наукової кооперації і розширення можливостей ефективного використання творчого потенціалу вчених наших країн.

Аліна Медус, ДМС

* * *

6 квітня 2011 року в нашому університеті пройшла презентація Варшавського університету технологій, організована відділом академічної мобільності НТУУ «КПІ». Варшавська політехніка має високий рівень викладання, співпрацює з провідними світовими партнерами в галузях науки, промисловості та високих технологій.

Слухачі отримали інформацію про правила прийому до ВУТ, навчання за трьома рівнями (бакалаврат, магістратура, аспірантура), можливість безкоштовного навчання, вибір спеціальностей та мови навчання (польської або англійської), могли поспілкуватися з представником ВУТ.

За інф. відділу академічної мобільності

Олімпіада з англійської мови в ММІ

Учасники олімпіади

22 березня в ММІ відбулась олімпіада з англійської мови, у якій взяли участь студенти першого та другого курсів. Завдання складалось з двох частин: тексту – де визначалось, наскільки учасник здатен зрозуміти прочитане, та Language Focus – різноманітних завдань граматичного профілю – починаючи від вибору правильної відповіді і визначення помилок у реченнях і закінчуючи вживанням дієслівних форм та непрямой мови.

Робота виконувалась протягом 90 хвилин. Після цього викладачі О.С.Торбенкова, К.І.Бондаренко та ст. викладач О.Г.Корбут перевіряли роботи студентів і визначали переможців.

Катерина Іванівна Бондаренко – викладач англійської мови, яка не перший рік працює на кафедрі англійської мови технічного спрямування №2 факультету лінгвістики, поділилась власними враженнями: "Ми запрошували студентів 1 і 2 курсів – усіх, хто

цікавиться англійською мовою. Виявилось, що таких студентів в ММІ досить багато. Переможець набрав 88 балів із 100 можливих. Олімпіада проходила в доброзичливій атмосфері. Організованість, ентузіазм і зосередженість під час виконання завдань – характерні її риси".

Про результати своєї наполегливої праці учасники олімпіади мали можливість дізнатися на офіційному сайті КАМТС №2, де розміщені не тільки списки учасників та переможців, але й фотографії студентів та викладачів, зроблені під час проведення та після завершення олімпіади. Студенти другого курсу групи МЛ-91 Максим Скляр та Олександр Шепелев, а також студенти першого курсу Юрій Корнієнко (гр. МА-02) і Костянтин Агальцов (гр. МВ-01) братимуть участь в олімпіаді з англійської мови НТУУ «КПІ».

Викладачі англійської мови, які працюють в ММІ, щиро вітають переможців олімпіади та бажають усім студентам ММІ подальших успіхів та натхнення у вивченні англійської мови.

О.С.Торбенкова, О.Г.Корбут

Брати приклад потрібно з найкращих, тільки завжди хочеться знати, як ці найкращі досягають свого успіху. Ми попросили поділитися думками з цього приводу студента-шестикурсника ХТФ, стипендіата Президента України, **Георгія Васильєва**.

– Я народився в сім'ї науковців і з самого дитинства більше за інших цікавився навколишнім світом. З сьомого класу я вступив до ліцею "Лідер", де оволодів фундаментальними знаннями з точних наук, набув задатків лідера та остаточно визначився з майбутньою професією. Саме зацікавленість у вивченні точних наук допомогла мені легко вступити до КПІ.

З першого курсу я зрозумів, що лише наполеглива праця може привести до високих результатів, а тому ще першокурсником взявся до дослідницької роботи. Достатньо матеріалу для публікацій я накопив уже на третьому курсі, і починаючи з того часу беру участь у кількох наукових конференціях щорічно, а також очолюю організацію та проведення щорічної молодіжної конференції з хімії та хімічної технології. В житті дослідника мені подобаються дві речі – отримувати нові результати та ділитися своїми досягненнями з колегами. А найкраще місце, щоб розповісти про свої досягнення, – це всілякі конференції та з'їзди, в яких я беру активну участь і вже маю багато знайомих в інших містах України.

Я прекрасно усвідомлюю, що в наш час немає нічого дорожчого за інтелектуальний капітал, а тому, якщо хочеш розраховувати на достойне життя, – накопичуй знання. Тому ще з перших курсів я точно вирішив, що моє навчання закінчиться не раніше, як з отриманням вченого ступеня кандидата наук. А оскільки життя проходить швидко, то вже під час на-

Георгій Васильєв

Стипендіат
Президента
України

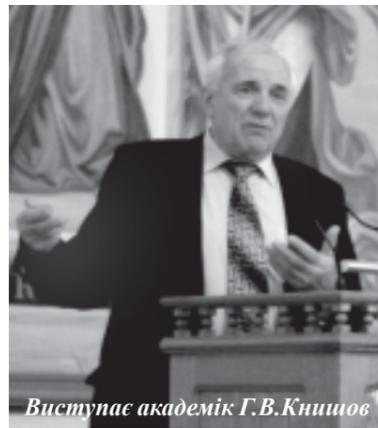
вчання в магістратурі намагаюсь зробити більшу частину роботи аспіранта, щоб швидше дістатись поставленої мети.

Не скажу, що ставив за мету отримати стипендію Президента України, просто я вважаю, що це достойна винагорода тому, хто намагається працювати з максимальною віддачею.

Я захоплююсь колекціонуванням різного роду – монети, поштові марки, авто- та авіамоделі. У вільний час захоплююсь екстремальним велоспортом. Вважаю, що чим більша інтелектуально розвинена людина, тим більше різного роду захоплені у неї може бути.

У КПІ я ще раз переконався, що немає нічого неможливого. Головне вміти зацікавити себе, а коли займаєшся тим, що тобі подобається, успіх приходить сам по собі.

Записала Валерія Добричевіч

Конференція з біомедичної
інженерії

Виступає академік Г.В.Книшов

Конференція збила понад 150 учасників з НТУУ "КПІ", НДІ і клінічних лікарень України, Росії, Чехії, Канади, США. Основною метою конференції було обговорення актуальних питань біомедичної інженерії, інформатики, біокібернетики і телемедицини і презентація медико-технічних розробок НТУУ "КПІ".

Учасників конференції привітав ректор НТУУ "КПІ" академік НАН України М.З.Згуровський. Вступну доповідь зробив Герой України, академік Г.В.Книшов – директор Національного інституту серцево-судинної хірургії ім. М.Амосова. Доповідь була пронизана духом патріотизму та бажання розвивати в нашій країні медицину, біомедичну інженерію та прикладні аспекти їх застосування.

Біомедична інженерія, яка включає у себе і медицину, і інженерію, і інформатику, і ще багато різних аспектів, дозволяє робити відкриття і творити справжню науку на благо людини.

О.Г.Кисельова,
заст. декана ММІФ
з міжнародного співробітництваМіжнародна конференція
на ФММ

«Стан та тенденції розвитку фінансового ринку України в умовах глобалізації».

У різних формах роботи конференції (особиста/заочна участь) взяли участь учені та фахівці майже з двадцяти міст України, Білорусі, Болгарії, Казахстану, Польщі, Росії. Всього на конференції було заявлено 270 тез доповідей, за якими здійснено понад 50 виступів.

Учасники конференції визначили кращими доповіді студентів – Олени Покрас, Марії Філік, Ольги Ігошевої, Анни Урукової, Гаяне Оганесян. Гранпрі за результатами фінальної презентації отримала студентка 2-го курсу Анна Урукова, яка підготувала доповідь «Конкурентоспроможність підприємств металургійного комплексу України на світовому ринку».

Ірина Верхоляд,
аспірантка кафедри
міжнародної економіки ФММ

Традиційно кожної весни кафедра міжнародної економіки ФМФ збирає науковців і практиків для обміну знаннями і досвідом. Цьогорічна VII Всеукраїнська науково-практична конференція «Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність» охопила широке коло питань, що знайшло своє відображення в назвах секцій: «Інноваційний розвиток та проблеми соціальної стабільності: міжнародний аспект»; «Роль держави в розвитку міжнародного співробітництва»; «Національні інноваційні системи: проблеми формування в просторовому та часовому вимірі»; «Науково-технічне співробітництво як фактор підвищення конкурентоспроможності промислового комплексу країни»;

26 КВІТНЯ – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

ЯК ПІДВИЩИТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ
ВИНАХІДНИЦЬКОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У своїй статті "Наука та інновації – основа модернізації економіки держави" проректор з наукової роботи чл.-кор. НАНУ М.Ю. Ільченко пропонує такі критерії оцінки ефективності винахідницької та інноваційної діяльності в університеті: кількість проданих ліцензій на оригінальні розробки, отримане роялті від впровадження, кількість компаній, заснованих для впровадження новацій, захищених патентами тощо.

З цим не можна погодитись. Тому я хотів би висловити свої думки з цього приводу, які можна умовно назвати "10 кроків".

По-перше, слід було б ретельніше здійснювати остаточний відбір ідей для подальшої комерціалізації. Зокрема, за вищезазначеним критерієм "оригінальність".

Загалом під оригінальною ідеєю розуміють ідею комерціалізації оригінальної (з точки зору розробника) технологічної розробки. Тут ідеться не просто про оригінальну технологічну ідею, яку можна отримати на основі результатів проведених наукових досліджень, а про ідею бізнесу, заснованого на новому продукті, отриманому на основі інновації.

Загальновідомо, що розробка інноваційного товару розпочинається з пошуку ідей для новинки. Найбільш важливими джерелами ідей, як правило, є лабораторії університетів, академічних інститутів і НДІ, а також окремі винахідники. При цьому саме винахідники мають публічно репрезентувати свої розробки (за прикладом відомої телепередачі "Акули бізнесу" на каналі ICTV) і аргументувати їх унікальність.

Відбір комерційно значущих ідей з множини подібних є вкрай важким і відповідальним завданням. На цьому етапі необхідно здолати міф про те, що саме ця або інша пропонується винахідником розробка є кращою з кращих. Адже насправді це далеко не так, як видається на перший погляд.

Як класичний приклад можна навести криву відсіву ідей, зроблену фірмою 3M за методикою компанії OXFORD INNOVATIONS (див. рис.).

Так, з 540 ідей, пророблених з наукової точки зору досить повно, після відсівування на першому етапі залишилися 92 ідеї. На другому етапі ці 92 ідеї перевірялися з погляду їх конкурентоспроможності на ринку. Якість восьми ідей, що залишилися, перевірялися на дослідних зразках, після чого було відібрано лише дві ідеї. Надалі ці дві ідеї випробувалися ринком. Проте остаточні результати показали, що ринком була сприйнята тільки одна (!!!) ідея (з 540 (!)) всебічно пророблених ідей на початку відсівування).

Світова практика свідчить, що витрати на відсівування ідей на першому етапі складають 3-5% від загальної вартості робіт з відсівування, а на завершальному – 60-70%. Звідси витікає, що відбір ідей на першому етапі необхідно проводити дуже ретельно, оскільки незначна економія грошей на цьому етапі призведе до втрати значніших сум на подальших етапах.

Для остаточного відбору таких ідей на першому етапі було б доцільно залучати ще й висококваліфікованих членів експертно-консультативної комісії з інтелектуальної власності при департаменті науки і інноватики університету, до складу якої входять заслужені винахідники університету й України (голова комісії – д.т.н., проф. Ю.М. Кузнецов), а також патентних повірених та інших незалежних експертів – висококваліфікованих фахівців у сфері виробництва та менеджменту, у тому числі тих, які працюють поза межами університету.

По-друге, з метою зацікавленості потенційних інвесторів та ліцензіатів у впровадженні у себе інноваційних розробок науковців університету, слід регулярно організовувати круглі столи за участю авторів розробок і науковців за профілем діяльності замовника як в університеті, так і безпосередньо на підприємстві у замовника (ліцензіата, інвестора) – так званий "науковий десант". Це необхідно й для того, щоб винахідники університету не "варились у власному соку", а адаптували свої наявні розробки саме під конкретні проблеми і вироб-

ничі завдання замовника, після чого оперативно здійснювали патентування своїх адаптованих розробок саме під вимоги замовника, наприклад, для підприємств Group DF.

По-третє, вітчизняна пострадянська практика показує, що для впровадження повністю готової інноваційної розробки, зокрема, на підприємстві потенційного замовника (ліцензіата, інвестора), і для просування її на ринок необхідний якісний пост-менеджмент цієї розробки. І тут саме людський фактор виступає важливим чинником. Тому є слушним залучення до авторського колективу винахідників університету ефективного менеджера-куратора (одного чи декількох) інноваційної розробки з числа представників замовника (ліцензіата, інвестора), представника профільної установи тощо. Адже особиста зацікавленість у впровадженні авторської розробки, тим більше у себе на підприємстві та ще й на законних підставах, для співавтора винаходу є додатковим стимулом для отримання матеріальної і моральної винагороди.

По-четверте, слід чітко розуміти обмеженість правової охорони в рамках патенту на корисну модель України. Адже при видачі патенту на корисну модель у вітчизняному законодавстві не передбачена процедура кваліфікаційної експертизи, як для винаходів. Тому замовник (ліцензіат, інвестор), як правило, не розглядає наявний патент на корисну модель як серйозний інструмент охороноздатності пропонованої інноваційної розробки. Використання охороноздатності корисної моделі у бізнес-проектах розглядається тільки у парі з одноім'яним винаходом.

Крім того, є пропозиція окремо розглядати і розмежувати патенти на винаходи та патенти на так звані інноваційні винаходи (винаходи, що здійснюються "прорив" у відповідних галузях науки і техніки) і робити ставку саме на інноваційні винаходи.

З огляду на це викликає сумнів необхідність проведення фундаментального й всеохоплюючого інформаційного пошуку не тільки для корисних моделей, але й для багатьох винаходів як таких (загальносвітова практика свідчить про те, що ймовірність проведення повноцінного пошуку становить лише 85% внаслідок існування "білих плям" в інформаційних джерелах. Моя практика свідчить про те, що цю роботу повинна проводити (й успішно та повністю безкоштовно проводити) експертиза в Укрпатенті, тому ефективність отримання патентів на винаходи становить практично 100%. Проте тут також допомагає повноцінно й ретельно складений опис винаходу, як при написанні ґрунтовної наукової праці.

Крім того, для показників ефективності інноваційної діяльності підприємств університету можна встановити "ваговий показник" кількості отриманих патентів на корисні моделі України ("паперових патентів") до кількості проданих ліцензій, наприклад, 1:100 (або 1:150 чи 1:200).

Одночасно з метою зменшення на 50% загальноуніверситетських витрат на підтримання чинності дії вже отриманих перспективних патентів на корисні моделі або навіть винаходи без втрати їх чинності слід використовувати відповідні норми українського законодавства. Адже Закон України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі" стверджує: "Власник патенту... має право подати до Установи для офіційної публікації заяву про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі). У цьому разі річний збір за підтримання чинності патенту зменшується на 50 відсотків починаючи з року, наступного за роком публікації такої заяви". А в Росії це зменшення взагалі становить 100%, тобто не треба платити впродовж 10 (20) років.

Але якщо вищі організації (зокрема, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України) пропонують і надалі враховувати кількість одержаних па-

тентів на корисні моделі як один з критеріїв оцінки ефективності інноваційної діяльності в університеті, то слід продумати й запропонувати, як перекласти частину витрат на одержання й підтримання чинності дії отриманих патентів на корисні моделі на всіх учасників процесу, у т.ч. на ті підрозділи, де працюють (навчаються) автори (співавтори) корисних моделей, або навіть на самих авторів (проте це питання є дискусійним).

По-п'яте, слід більш ретельно складати формулу інноваційного винаходу, не розкриваючи повністю всю сутність розроблених винаходів, тобто залишаючи нерозкритим елемент ноу-хау. У своїй статті "Дослідницькі університети як центри інноваційного розвитку країни" ("КП" від 3 лютого 2011 р.) ректор НТУУ "КПІ" академік М.З. Згуровський звертає увагу на те, що переважно більшість українських патентів пишуть самі вчені, які легко розкривають головну ідею винаходу, проте не вміють захистити її юридично. Тому до цієї справи слід долучати висококваліфікованих фахівців з інтелектуальної власності (патентних повірених). Додам від себе: бажано не тільки з гуманітарною, а й з технічною освітою (краще – з обома освітами).

Як позитивний приклад можна навести формулу винаходу, яку вперше в Україні склав автором цих заміток, і яка стосується патенту України на винахід №29570: "Полімерний стрижневий ізолятор, що містить електроізоляційний склопластиковий стри-

танні роки набуло значного поширення у багатьох країнах, у тому числі в ЄС та Росії.

Як приклади можна навести назви деяких патентів РФ: піонерський патент Росії на винахід №2145115 "Групповий спосіб верифікації комп'ютерних кодів з соотвествующими им оригиналами", виданий ЗАТ "Аби Програмное обеспечение", МПК G06K9/00, 2000 р.), "Среда разработки программного обеспечения для "тонкого" клиента", "Устройство обработки информации, устройство обработки верификации и их способы управления".

По-сьоме, доцільно здійснювати не окремо, а комплексне патентування виконуваних розробок. Тобто це, окрім класичної схеми: речовина – спосіб – пристрій (для винаходів/корисних моделей), ще й промисловий зразок (дизайн виробу), якщо передбачається промислове впровадження, авторське право (технологічні схеми, регламент, ескізи, конструкторська документація, технічні умови, тексти програм, дизайн логотипів, протоколи випробувань, монографії, навчальні посібники, рекламні проспекти тощо), знаки для товарів і послуг (торгові марки), а також ноу-хау технічного характеру.

Як правило, науковці університету як елемент охороноздатності виконуваних розробок переважно використовують корисні моделі (чи винаходи). Інші вищезазначені інструменти поки що мають дуже обмежене використання. Крім того, є доцільним комплексне патентування всього технологічного циклу реалізації розробки, а не окремого її етапу, наприклад, цілого заводу (цеху) по виготовленню продукту, технологічної лінії тощо. Адже вартість цих комплексних патентів набагато вище, ніж вартість патенту на окрему операцію (приклад: вартість патенту на колесо автомобіля порівняно з вартістю патенту на автомобіль у цілому).

При цьому було б також доцільно періодично (наприклад, раз на рік) видавати (перевидати) каталог інноваційних розробок університету і розповсюджувати його на виставках чи презентувати потенційним замовникам (ліцензіатам, інвесторам). Також є доречним створити, за прикладом Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг, Інтернет-біржу промислової власності вчених університету з висвітленням сутності інноваційних розробок. При цьому є пропозиція надавати до Каталогу переважно інформацію про розробки, захищені патентами (чи інноваційними патентами) України на винаходи, а не на корисні моделі.

По-восьме, є пропозиції (що також базуються на власному досвіді) з активізації рекламування і просування розробок науковців університету не тільки в рамках університетського конкурсу, а й у рамках всеукраїнського конкурсу "Кращий винахід року", що проводиться вже не перший рік.

На сайті Українського центру інноватики та патентно-інформаційних послуг (www.ip-centr.kiev.ua) є відповідні вимоги, що висуваються до патентів, які подаються на всеукраїнський конкурс (до речі, як винаходів, так і корисних моделей).

Для університетських претендентів-винахідників на всеукраїнське визнання слід передусім врахувати наступне:

- аналіз патентів, які отримали призові місця на попередніх всеукраїнських конкурсах, свідчить про те, що перевага при експертизі надавалась саме групам патентів, що стосувались комплексної охорони розробки (див. вище п.7), а не окремим способом чи пристроям, що охороняються корисними моделями;
- потрібно надавати документи про впровадження (акти, розрахунок) та розрахунок економічної ефективності розробок за патентами;
- якщо немає укладених ліцензійних угод за патентами, то потрібно брати активну участь у міжнародних

виставках (ваговий показник останніх дорівнює 0,2, тобто участь у 5-ти міжнародних виставках прирівнюється до однієї проданої ліцензії);

4) треба рекламувати і надавати (копії) відгуки у пресі про розробки, які демонструвались на вищезазначених виставках, тобто здійснювати промокампанію;

5) є свій окремий конкурс за категоріями, за регіональним представництвом, за віковими обмеженнями тощо, і треба використовувати ці особливості при поданні якнайбільшої кількості заявок від університету;

6) на конкурс приймаються тільки винаходи або корисні моделі, які не втратили чинності на момент оголошення конкурсу, тому надзвичайно актуальним є підтримання чинності наявних охоронних документів.

По-дев'яте, бажано диверсифікувати перелік платних послуг на договірних засадах у сфері інтелектуальної власності і права, що можуть надаватися потенційним замовникам чи бізнес-партнерам університету щодо забезпечення комплексної державної охорони інноваційних науково-технічних розробок як в Україні, так і в Росії та Білорусі, з якими Україна підписала відповідні угоди.

До переліку можна включити: – проведення комплексного патентного аудиту на підприємствах з метою виявлення потенційних та нових об'єктів інтелектуальної власності і права (ОІВП), щодо яких є доцільним отримання державної правової охорони в Україні, Росії та Білорусі, з наданням замовнику звіту;

– здійснення інформаційного пошуку для нових ОІВП підприємств, щодо яких є доцільним отримання державної правової охорони в Україні, Росії та Білорусі, які стосуються винаходів; корисних моделей; знаків для товарів і послуг; промислових зразків, об'єктів авторського права;

– доопрацювання та державна реєстрація нових ОІВП в Україні, Росії та Білорусі;

– надання поточних юридичних консультацій з питань інтелектуальної власності і права для нових ОІВП підприємств, щодо яких є доцільним отримання державної правової охорони в Україні, Росії та Білорусі;

– виявлення, доопрацювання і державна реєстрація потенційних ноу-хау технічного, управлінського та фінансового характеру.

По-десяте, було б доцільно до штату департаменту науки і інноватики (або наукового парку чи інших структур університету) ввести посади та передбачити відповідне фінансування для висококваліфікованих консультантів-сумісників з великим практичним досвідом у сфері виявлення, оцінки, доведення до стану промислового впровадження і набуття комплексної охорони інноваційних розробок, зокрема, заслужених винахідників і патентних повірених України, які б на постійній основі надавали консультації з вищезазначеного комплексу питань, а також, за необхідності, здійснювали так званий "мозковий штурм" або експертну оцінку пропонованих найбільш ефективних інноваційних розробок (за прикладом вищезазначеної телепередачі "Акули бізнесу" на каналі ICTV).

При цьому одночасно треба розробити документи, що регламентують роботу і відповідальність таких консультантів, у т.ч. у плані забезпечення умов конфіденційності отриманої інформації.

На мою думку, використання усього комплексу вищезазначених пропозицій буде сприяти кількості укладених ліцензійних договорів на інноваційні розробки. Це, за відповідної наполегливої і копійливої менеджерської роботи, постійного авторського нагляду та супроводу (а не автоматично) приведе до отримання роялті від впровадження розробок, що охороняються інноваційними патентами, а також до збільшення кількості компаній, заснованих для їх впровадження.

Запрошую колег розгорнути дискусію з цього приводу і висловлювати свої думки на сторінках газети.

О.Є. Колосов, д.т.н., заслужений винахідник НТУУ "КПІ", патентний повірений України

Щастя моє зірке

Тестом на особистість назвали автори цю картину: одні бачать на ній куполи, інші – ростки цибулі, а були й такі, хто побачив пляшечки парфумерії.

Розмова на гостросоціальні теми точилася на зустрічі студентів ФСП з письменницею Оленою Ріг і художником Ігорем Судаком (на фото), що пройшла 29 березня в малому залі ЦКМ. До невігладливих асоціативних картин Ігоря Олена написала свої враження, співзвучні зображенню. Есе ввійшло в її нову книгу «Щастя моє луковое». Жанр книги можна віднести до щирої прози. Головний герой – людина. І не важливо хто вона, важливо – яка.

Ось бездомна кішка, до хвоста якої хлопчачи прив'язали консервну банку, туди вночі набралася дощова вода, і кішка її п'є. Картина називається «Лохи». А розповідь оповідає про те, як щастя упало в яму. Повз ішли різні люди, і кожному щастя пропонувало виконати одне його бажання. Зазвичай

просили жінку, грошей, успіх. І тільки одна людина сказала: «Я хочу витягти тебе з ями». От він – лох, що віддає більше, ніж отримує. І поки будуть такі люди, буде і творчість, і успіх.

Кактус, прикрашений ялинковими іграшками – «Чудесне перетворення». Люди стають колючими через відсутність любові. А від уваги і турботи розцвітає навіть кактус. Байка: двоє друзів, подорожуючи, забрели в далеке плем'я. У вождя було дві дочки, одна красуня (батько просив за неї 10 злитків золота), інша – звичайна (відав за два). Один вибрав красуню і поїхав з нею додому, інший віддав замість двох теж 10 злитків (за його словами, дівчина того коштувала) і залишився в племені. Через рік друзі зустрілися, і виявилось, що погануля розквітла і не поступається своїй сестрі. А вже вона повірила, що коштує тих 10 злитків і стала гарною й жаданою. Хочеш стати щасливим – почни інше життя.

А от «Свічник» – розм'якші, похилі свічки. Вони так і не горіли, не виконали свого призначення, а вже ні на що не здатні. Так і люди – народжуються з великими задатками, але коли не знаходять свого покликання, не можуть себе реалізувати.

На запитання, коли успішна журналістка почала писати свої замальовки, Олена згадала 90-ті. Магазинні полиці скрізь порожні. За будь-яким товаром вишикуються довжезні черги. От поволі рухається низка людей до прилавка з апельсинами. «По одному кілограму в руки», – як завжди знаходяться ініціатори. Непримітний чоловік просить зважити 5 кг. На обурені лемент і лайку пояснює: «Хочу в дитячий будинок передати». І черга затихла, відводячи погляди. Після цього Олена стала записувати свої враження. А сюжети зустрічаються на кожному кроці. Головне, щоб читаючи її прозу, ми ставали кращими й добрішими.

Н. Вдовенко

Як тебе не любити, наш КПІ

У Київський політехнічний залюблені всі його студенти та співробітники – нинішні, колишні і, сподіваюся, майбутні. «Мені він щонаочі снився», – скаржиться ветеран університету, який пропрацював тут понад піввіку. «Мені задрять усі знайомі з інших вишів», – хвалиться молода студентка. Вона ще не знає про

Людина геть не пафосна, щира і доброзичлива, Володимир Миколайович несхильний розповідати про свою творчість. Приміром, як кілька днів удосвіта «ловив» сонце над головним корпусом, чи брѳохав свіжими заметами у парку, чи полював за відповідним нічним промінням від

славному історію та традиції інституту, але із завмиранням розглядає історичні будівлі, вдивляється в бронзові обличчя всевітньо відомих учених, затамувавши подих спостерігає за живністю у парку та, задерши голову, до запаморочення вдивляється в небесну синь через розлогі лапи столітніх сосен.

За кількістю фотознімків, зроблених на території університету, він може посперечатися з найвідомішими туристичними об'єктами. Зимою і влітку, навесні й восени вабить Київська політехніка розмаїттям кольорів, образів і сюжетів. От і нещодавно у вестибюлі Науково-технічної бібліотеки НТУУ «КПІ» відкрилася фотовиставка під назвою «Краса КПІ». На ній представлено понад півсотні світлин з видами КПІ. Автор фото – провідний редактор газети «Київський політехнік» В.М.Ігнатович. Він – неодноразовий переможець і призер конкурсу «Таланти КПІ».

ліхтарів. І хоча більшість знімків зроблено з вікна кімнати, в якій працює, зафіксовані моменти не стають менш цікавими: студентські розваги, молодята, дітлахи, зміна пори року – це миттєвості твої, КПІ. Фотограф вважає, що при нинішньому розмаїтті та доступності фотоапаратури літописцем (фотописцем) історії університету може стати кожний. Потрібно лише трохи бажання, трохи уваги, і, звичайно, опинятися в потрібному місці в потрібну мить.

Н. Єлизарова

• КОНКУРС • КОНКУРС • КОНКУРС • КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посади завідувача кафедри

(доктор наук, професор)

- економіки і підприємництва

на заміщення посад професорів кафедр (доктор наук, професор), які будуть вакантні з 01 вересня 2011 року:

- динаміки і міцності машин та опору матеріалів;
- диференціальних рівнянь;
- математичного аналізу та теорії ймовірностей;
- технічної кібернетики;
- екобіотехнологій та біоенергетики;
- акустики та акустоелектроніки;
- промислової електроніки.

на заміщення посад доцентів (доктор наук, кандидат наук, доцент), старших викладачів (кандидат наук), викладача, асистентів, тимчасово зайнятих до проведення конкурсу, по інститутах, факультетах, кафедрах:

Інститут прикладного системного аналізу

Кафедра математичних методів системного аналізу асистентів – 1

Механіко-машинобудівний інститут

Кафедра прикладної гідроаеромеханіки та механотроніки асистентів – 1

Видавничо-поліграфічний інститут

Кафедра видавничої справи та редакційного процесу ст. викладачів – 1

Факультет електроніки

Кафедра акустики та акустоелектроніки асистентів – 2

Кафедра звукотехніки та реєстрації інформації асистентів – 3

Інженерно-хімічний факультет

Кафедра машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв доцентів – 1

Інженерно-фізичний факультет

Кафедра фізики металів ст. викладачів – 1

Факультет електроенергетичної та автоматики

Кафедра електричних станцій доцентів – 1

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економіки і підприємництва ст. викладачів – 3

Кафедра міжнародної економіки ст. викладачів – 1

Кафедра промислового маркетингу ст. викладачів – 1

Кафедра математичного моделювання економічних систем ст. викладачів – 1

Факультет соціології і права

Кафедра філософії доцентів – 1

Кафедра економіки викладачів – 1

на заміщення посад доцентів (доктор наук, кандидат наук, доцент), старших викладачів (кандидат наук), асистента, які будуть вакантні з 01 вересня 2011 року, по інституту, факультетах, кафедрах:

Інститут енергозбереження та енергоменеджменту

Кафедра автоматизації управління електротехнічними комплексами ст. викладачів – 1

Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра автоматизації та управління в технічних системах ст. викладачів – 1

асистентів – 1

Хіміко-технологічний факультет

Кафедра кібернетики хіміко-технологічних процесів ст. викладачів – 1

Факультет електроніки

Кафедра фізичної та біомедичної електроніки доцентів – 1

Кафедра акустики та акустоелектроніки доцентів – 1

Факультет менеджменту та маркетингу

Кафедра економіки і підприємництва доцентів – 1

на заміщення посад старших викладачів (кандидат наук), викладача, які будуть вакантні з 23 червня 2011 року по факультету, кафедрах:

Факультет лінгвістики

Кафедра англійської мови технічного спрямування №2

ст. викладачів – 1

викладачів – 1

Кафедра англійської мови гуманітарного спрямування №3

ст. викладачів – 1

на заміщення посад старших викладачів (кандидат наук), асистента, які будуть вакантні з 26 червня 2011 року по факультетах, кафедрах:

Теплоенергетичний факультет

Кафедра теплоенергетичних установок теплових та атомних електростанцій

ст. викладачів – 1

Факультет електроніки

Кафедра промислової електроніки ст. викладачів – 1

Кафедра звукотехніки та реєстрації інформації асистентів – 1

на заміщення посади асистента, яка буде вакантною з 27 червня 2011 року по факультету, кафедрі:

Факультет електроніки

Кафедра мікроелектроніки асистентів – 1

на заміщення посади асистента, яка буде вакантною з 29 червня 2011 року по факультету, кафедрі:

Фізико-математичний факультет

Кафедра нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки асистентів – 1

на заміщення посад старших викладачів (кандидат наук), викладачів, які будуть вакантні з 01 липня 2011 року по інституту, факультету, кафедрах:

Видавничо-поліграфічний інститут

Кафедра репрографії ст. викладачів – 1

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу французької мови ст. викладачів – 1

Кафедра англійської мови технічного спрямування №1 викладачів – 4

Кафедра англійської мови технічного спрямування №2 викладачів – 5

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 243.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

✉ gazeta@kpi.ua

☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.